

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-07-000 407
Бања Лука, 26.8.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгослава Лукића, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца С. – Б. Х. из Р., Р. Ц. Г., кога заступа З. П., адвокат из Г., ул....., против туженог Д.О.О. Ј. из Ф., кога заступа М. – В. Р., адвокат из Ф., ради исплате 52.850,00 КМ, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-06-000 258 од 25.12.2006. године, на сједници одржаној 26.8.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Фочи број П-362/02 од 05.4.2006. године тужбени захтјев тужиоца којим је тражио да му тужени исплати 52.850,00 КМ на име уплаћеног износа за испоруке дрвне грађе, је одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-06-000 258 од 25.12.2006. године жалба тужиоца је одбијена и наведена првостепена пресуда Основног суда у Фочи потврђена.

Тужилац ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

У тужби тужилац захтјевом тражи да му тужени исплати 52.850,00 КМ са законском затезном каматом почев од 14.11.1999. године до исплате на име уплаћеног износа за испоруку дрвене грађе а по основу усменог уговора о продаји.

Овакав захтјев тужилац заснива на тврдњама да је са директором туженог Т. З. закључио усмени уговор о продаји дрвне грађе на основу кога му је тужени у периоду од 29.10.1999. до 14.11.1999. године испоручио 3200 м³ дрвне грађе, а он да му је уплатио 170.000,00 КМ, од којег износа један дио је уплатио на благајни туженог а један дио новца је предао возачима камиона који су превозили грађу до Р., Р. Ц. Г. који су тај новац уплаћивали на благајни туженог, и да му тужени за вриједност од 52.850,00 КМ није извршио испоруку дрвене грађе.

Тужени је оспорио тужбени захтјев тужиоца приговорима, да са њим није имао никакав пословни однос а да је у наведеном периоду испоруке дрвне грађе за Р. Ц. Г. и К. вршио преко приватног предузећа Б. из П., Р. Ц. Г., чији је директор Б. Б. са којим је дана 01.01.1999. године закључио уговор о пословној сарадњи – испоруци робе резане грађе које предузеће му је вршило плаћање по извршеној испоруци дрвене грађе.

Првостепени суд налази да тужилац “није предочио документацију-наруцбеницу о испоруци дрвене грађе као и доказе о новчаним уплатама за испоручену грађу у периоду од 29.10.1999. до 14.11.1999. године, дакле, није доказао да је са туженим закључио уговор о продаји дрвене грађе а да је тужено предузеће дрвну грађу искључиво испоручивало приватном предузећу Б. из П. Р. Ц. Г. по чијем налогу су плаћања вршена готовим новцем на благајни туженог. Да је тужилац на припремном рочишту одржаном 02.02.2006. године истакао услован захтјев за провођење доказа финансијског вјештачења по вјештаку финансијске струке на околности висине дуговања, прегледом документације тужитеља и туженог, ако стране не усагласе спорно потраживање, који приједлог је тужилац поново предложио на рочишту за главну расправу одржану 05.4.2006. године, чијем извођењу се тужени противио, па је првостепени суд током рочишта за главну расправу одржану наведеног дана одбио из разлога, што у смислу одредби чл. 102. ст. 2. Закона о парничном поступку тужилац није учинио вјероватним да би финансијско вјештачење поред изведених доказа дало нове чињенице с обзиром да пословање између парничних странака није пратила документација о продаји, испоруци и плаћању испоручене дрвене грађе. Да је на тужиоцу био терет доказивања да је са туженим закључио усмени уговор о продаји, који је био дужан да изведе доказе којима би се те чињенице утврдиле у складу са одредбом чл. 7. ст. 1. Закона о парничном поступку”. Зато је првостепени суд одбио тужбени захтјев тужиоца.

Другостепени суд одлучујући по жалби тужиоца, усваја чињенична утврђена и правни закључак првостепеног суда уз допуне: “да је на тужиоцу био терет доказивања да је са туженим закључио усмени уговор, који је био дужан да изведе доказе којима би се утврдиле те чињенице у складу са одредбом чл. 7. ст.1. Закона о парничном поступку. Да и под претпоставком, да је тужилац са туженим закључио усмени уговор о купопродаји дрвене грађе у ситуацији када друга страна (овдје тужени) није у цјелости испунио уговор (тужилац тврди да тужени није у потпуности испунио уговор), тужилац је могао захтијевати

испуњење уговорне обавезе (испоруке дрвене грађе) или, под условима које закон предвиђа, раскинути уговор простом изјавом, ако раскид уговора не наступи по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете у складу са одредбом чл. 124. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78 до 57/89 и „Службени гласник РС“ број 17/93 и 3/96, у даљем тексту: ЗОО). Да из изведених доказа, а прије свега исказа тужиоца саслушаног као странке, несумњиво произилази да туженом није оставио примјеран рок за испуњење уговорне обавезе, о којем ако не изврши уговорну обавезу, обавијештава га да раскида уговор. У таковој ситуацији имао би право да захтјевом тражи враћање датог у извршењу уговора као и право на накнаду штете. Тако тужилац није поступио, већ је захтјевом тражио плаћање наведеног новчаног износа, па због тога таквом се захтјеву није могло удовољити. Да тужилац на припремном рочишту одржаном 02.02.2006. године није изричито предложио провођење доказа финансијског вјештачења по вјештаку финансијске струке а на главној расправи одржаној код првостепеног суда 07.3.2006. године је наговјестио да ће то вјештачење предложити уколико се укаже потреба и да је на главној расправи одржаној 05.4.2006. године предложио извођење овог доказа али није ни покушао да учини вјероватним да без своје кривице тај доказ није био у могућности предложити на припремном рочишту, који приједлог је првостепени суд правилно одбио дајући зато ваљане разлоге да провођење тог доказа поред изведених доказа не би дало нове чињенице с обзиром да пословање између парничних странака није пратила документација продаји, испоруци, и плаћању за испоручену грађу“. Зато је другостепени суд жалбу тужиоца одбио и првостепену пресуду потврдио.

Тужилац у ревизији указује на повреде одредаба парничног поступка из члана 102. ст.1. Законом о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03 до 63/07, у даљем тексту: ЗПП), коју види у томе да је првостепени суд на припремном рочишту одржаном 02.02.2006. године усвојио његов приједлог за провођење доказа вјештачења по вјештаку финансијске струке код којег је приједлога остао и на рочишту за главну расправу одржану 05.4.2006. године, који доказ првостепени суд није извео, а у образложењу пресуде није дао разлоге зашто такав доказ није изведен, на коју повреду одредаба парничног поступка је указао и у жлби против првостепене пресуде, коју другостепени суд доносећи побјану пресуду није отклонио, па је и тај суд учинио повреде одредаба парничног поступка из чл. 102. ст.2. ЗПП.

Према одредби чл. 77. ЗПП у позиву за припремно рочиште суд ће обавијестити странке о посљедицама изостанка са припремног рочишта, као и да су дужне најдоцније на припремном рочишту да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтјеве и да предложе све доказе које желе извести у току поступка, те да на припремном рочишту донесу све исправе и предмете које желе употребити као доказ. По члану 81. ст.1. тог закона, суд ће према резултатима расправљања на припремном рочишту одлучити о чему ће расправљати и који докази ће се извести на главној расправи, а према ставу 2. тог члана, приједлоге које не сматра битним за доношење одлуке суд ће одбити и у рјешењу назначити разлог одбијања, а према одредби чл. 102. ст.2. тог

закона, странке могу у току главне расправе износити нове чињенице и предлагати нове доказе само ако учине вјероватним да их без своје кривице нису биле у могућности изнијети односно предложити на припремном рочишту.

По овим одредбама странке у спору су у обавези да најкасније на припремном рочишту изнесу чињенице на којима заснивају свој(е) захтјев(е) те предложе све доказе које желе извести на главној расправи и да на том (припремном рочишту) донесу све исправе и предмете које желе употребити као доказе, а суд доноси одлуку о чему ће расправљати и које ће извести доказе на главној расправи, с тим да странке у току главне расправе могу износити нове чињенице и предлагати нове доказе само уз услов да учине вјероватним да их без своје кривице нису били у могућности изнијети односно предложити током припремног рочишта.

Овакав приједлог тужиоца за провођење наведеног доказа у току припремног рочишта одржаног и довршеног код првостепеног суда дана 02.02.2006. године, није одређен, већ је условљен, а што произилази и из његових навода „да уколико тужилац и тужени не усагласе спорно потраживање да ће на слjedeћем рочишту затражити вјештачење по вјештаку финансијске струке на околности висине дуговања прегледом документације тужитеља и туженог“, дакле, овакав приједлог за провођење наведеног доказа био је условљен будућом радњом везаном за усаглашавање стања у њиховим пословним књигама који (доказ) ако не да резултате биће предложен на слjedeћем рочишту.

У оваквој ситуацији, и по схватању овог суда, нижестепени судови нису погрешно примијенили наведене одредбе ЗПП, када су одбили приједлог тужиоца за извођење доказа финансијског вјештачења, који доказ тужилац изричито није предложио до окончања припремног рочишта пред првостепеним судом, нити је током главне расправе учинио вјероватним да га није могао изнијети ни предложити у току одржаног припремног рочишта.

Ни материјално право није погрешно примјењено на штету тужиоца када је одбијен његов тужбени захтјев.

Правилно се указује закључак другостепеног суда да захтјев тужиоца за плаћање наведеног новчаног износа не би био основан и под претпоставком, да су парничне странке закључиле усмени уговор о продаји, јер у двостраном уговору, у случају да један од уговорача није извршио своју уговорну обавезу, другом уговорачу остаје избор или да тражи испуњење уговора или његов раскид, а у случају када уговорач који је испунио уговорну обавезу тражи раскид уговора, другом уговорачу треба да остави разуман рок да изврши уговорну обавезу, што у овом случају тако није учињено.

Према томе, уговорна страна која је извршила своју уговорну обавезу, а у питању је двостран (теретан) уговор у којем ако другачије није уговорено, дужна је писменим путем у разумном року позвати другу уговорну страну да

испуни своју обавезу, коју ако не испуни, може захтјевом тражити да се раскине уговор и да му се врати оно што је дала и да захтјева накнаду штете.

Из напријед реченог произилази да нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревизија тужиоца, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Доследно томе ревизија тужиоца је одбијена као неоснована, на основу члана 248. у вези са чланом 241. ЗПП.

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Амила Подрашчић